

TRGOVSKI

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

P. n. Licejska knjižnica

Ljubljana.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 21. julija 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 84.

Donos k vzroku naše davčne preobremenitve.

Že nad dve leti beremo skoro dan na dan pritožbe v našem časopisu brez razlike politične smeri, kako težko breme povzroča davkoplačevalcem vedno silnejše natezanje davčnega vijaka. Ne mine nobeno posvetovanje industrijcev, obrtnikov in trgovcev, da se ne bi tudi razmotrivalo, kako bi se ubranili pretežkih bremen. Sklepajo se razne resolucije in pošiljajo finančnemu ministru naravnost ali njegovemu delegatu v Ljubljani razne deputacije z zahtevami za odpomoč. Včasih se ni nikdar čulo tako ostrih pritožb, dasi je vojna zakonodaja stavljala vedno večje zahteve na davkoplačevalce in večina odločujočih faktorjev finančne uprave razen šefa ni bila niti slovanskega mišljenja.

Dosedaj vsem deputacijam zagotovljena dobrohotnost še ni prešla do dejanj, vsi v raznih časopisih objavljeni komunikaciji so ostali na papirju, dejanja pa kažejo, da je ostalo in ostaja vse pri starem.

Pred političnim preobratom so se na Kranjskem vsako leto vršila skupna posvjetovanja vseh davčnih referentov. Sedaj se ne vrše več, dasi bi bila že z ozirom na vedno se menjajoče pridobitne razmere veliko bolj potrebna, nego so bila preje. Potrebna bi bila tem bolj, ker prizivnih obravnav ne vodi več kakor preje šef finančne uprave, ki vsled tega ne more sam neposredno vedeti, ali in v koliko ter v katerem oziru so posamezni davčni referenti prekoračili dopustno mejo davčne obremenitve. Svoječasne perijodične ilustracije davčnih oblastev od strani šefa samega ali deželnega davčnega nadzornika se vrše le še izjemoma in ob posebnih prilikah. In vendar bi bile najprimernejša pot prepričati pretiranosti in doseči enakomerno obdačitev. Enakomernost obstoji sedaj le v tem, da se po celi Sloveniji čujejo ostre pritožbe nad nezasišano davčno obremenitvijo. Ako in kakšna navodila se dajejo davčnim referentom, ki od časa do časa prihajajo privatno v Ljubljano in se ob tej priliki zglašajo tudi pri delegaciji, se odteza naši vednosti in presoji. Iz dejstva pa, da pritožbe nad previsokimi obdačbami nočejo pojenjati, bi se dalo sklepati, da se jih nikakor ne ovira, da vrše svoj posel po skrajno fiskalnih načelih. Da čezmerno in neupravičeno natezanje davčnega vijaka davkoplačevalce nehote sili, da primerjajo nekdanj in sedaj na škodo državne misli, je popolnoma razumljivo in jasno.

Sklicevanje na komisije, češ, da odmerjajo dohodnino komisije in da finančni organi niso odgovorni za previsoke ali napačne ocenitve, ni opravičeno, dasi imajo davkoplačevalci v komisijah samih večino. Kdor ima le količkaj vpogleda v ustroj davčnih komisij, bo moral priznati, da odloča o višini davka z redkimi izjemami edino le davčni referent, ker se le redko pripeti, da se komisijski člani za kako obdačbo posebno zanimajo. Zbrani material sortira davčni referent sam. Komisija skoro praviloma pritrdi predlogu davčnega referenta, kajti ako bi hotela vsak posamezni primer do dobra premotriti in kritično presoditi pravilnost praviloma ne podpisanih zaupniških mnenj, bi mogla na dan ob-

dačiti k večjem petdeset oseb in vsled tega zasedati cele tedne, predno bi mogla odmeriti davek v velikih okrajih, kakor na primer Ljubljana-okolica itd. Takih žrtev na denarju, času in trudu ne more od članov komisij nihče zahtevati. Komisijski člani so večinoma navezani na podatke davčnega referenta, posebno, ker je le malo komu znano, da ima pravico pregledati vse davčne spise.

Odvisno je torej popolnoma od vestnosti davčnega referenta, ako in v koliko ne presoja le davčnega postavka, katerega naj predpiše, ampak tudi posledice, katere s tem povzroči. Ako bi upošteval vse okoliščine predno se odloči za predlog komisiji, bi se moral večkrat prepričati, da dejanski dohodek komaj zadošča za plačilo javnih dajatev. Namen davčne odmere ni edino to, da se izkaže velike uspehe, ki se morajo potem v prizivnem postopanju znižavati, seveda potem ko so prebivalstvo upravičeno razburili.

Doberšen del krivde pri previsokih odmerah pa zadene tudi državno upravo samo, ker ne daje svojim nameščencem take eksistence, da ne bi zavidali najnižje manuelne delavce za njihove dohodke in ne prepričali, da ne bi mogli delati za njihov socialni položaj neumestne primerjave dohodkov.

Še je čas.

Vsakemu mora pasti v oči veliko zanimanje tujcev za naš Ljubljanski velesejem. Francozi, Nemci, Angleži, Belgiji, Čehi in Italijani kažejo tako veliko zanimanje za naš velesejem, da mi ne moremo iti kar tako preko tega. Vsekakor streme ti tujci v prvi vrsti za osvojitvijo prvotnega teritorija v Jugoslaviji. Vse nove in mlade države imajo velike potrebe industrijskih produktov, posebno onih, katerih same ne proizvajajo. Zato omenjeni narodi pri našajo in razstavljajo na velesejmu svoje najboljše produkte, za katere žele najti novih tržišč.

Za nas je to od velike koristi, ker nas to najboljše uči, kako moremo sčasoma tudi sami priti do istih proizvodov. Vsled tega ne moremo dovolj toplo priporočati vsem našim trgovcem, obrtnikom in industrijalcem, da pridejo na velesejem. Potrebno je tuje izdelke ne samo pregledati, ampak si jih dati razložiti ter točno proučiti sam način proizvodnje, kakor tudi stroške in pogoje za to. Velesejem mora biti neke vrste šola za pridobitnike in vse njihove interese.

Poleg samih inozemskih producentov pride na velesejem mnogo tujcev, da na licu mesta prouče naše lastne izdelke. Pridobitniki drugih narodov niso tako ravnodušni napram našim proizvodom, kakor je mnogo naših napram tujim izdelkom. Tuji pridobitniki znajo dobro računati in nikdar jim ni žal niti truda, niti stroškov, da nekaj novega vidijo in se nauče. Mi imamo dovolj prostora za razvoj lastne industrije, katere bi v resnici mogli imeti veliko več, kakor je pa imamo. Pred tujim svetom moramo pokazati celo našo domačo produkcijo. Nihče od domačih industrijcev ne bi imel izostati od velesejma. Tudi obrtništvo ne; če je poedinec prešibek, potem združeno! To ni samo moralna in stanovska dolžnost, ampak neovrgljivo je to tudi na korist vsakega poedinca. Mi imamo danes v Jugoslaviji že toliko in tako

dobrih industrijskih izdelkov, da bi veliko tega zamogli že izvažati, če bi bilo v nas več podjetnega duha. Marsikateri trgovec bi raje kupoval domače izdelke, ko bi zanje vedel in ko bi jih videl.

V sramoto bi nam bilo, če bodo za letošnji Ljubljanski velesejem, ki se prične 29. avgusta, pokazali tuje več zanimanja, kakor pa domači pridobitni krogi. Tem kličemo: še je čas.

Novi volilni red

Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

I. Odseki.

§ 1.

1. Za upravno področje ljubljanske in mariborske oblasti ustanovljena zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani obstoji iz 48 pravih članov, ki so razdeljeni na tri odseke, namreč: trgovinski, obrtni in industrijski odsek. Vsak odsek ima 16 članov.

2. Po 4 člani vsakega odseka morajo domovati na sedežu zbornice. Po šest članov vsakega odseka mora domovati v okrožju ljubljanske oblasti, po šest pa v okrožju mariborske oblasti.

Iz zborničnega področja izključujeta se kastavski okraj in Medjimurje.

II. Volilne kategorije.

§ 2.

A. Trgovinski odsek obsega:

a) vso blagovno trgovino, izvzemši krošnjarstvo, prodajo tobaka, smodk, kolkov, poštnih znamk in smodnika;

b) trgovinske pomožne obrti (kakor komisijonarska in špedicijska opravila, trgovinske agente, trgovinske mešetarje, skladišča, tehtalne in merske zavode);

c) lekarniške obrti;

d) pridobitne in gospodarske zadrage in društva, ki vrše kakšno trgovinsko podjetje, kakor nakupne zadrage trgovcev, skladiščne zadrage in konsumna društva;

e) novčena, kreditna in zavarovalna podjetja, zlasti tudi hranilnice vseh vrst, na vzajemnosti temelječe zavarovalne zavode in gospodarske pridobitne zadrage, ki imajo namen pridobitev ali gospodarstvo svojih članov pospešiti z dovoljevanjem kredita (kreditne zadrage);

f) prometna podjetja, vštveši državne železnice.

Trgovinski odsek se voli v štirih kategorijah, in sicer treba za aktivno volilno pravico v

I. volilni kategoriji plačevati vsaj Din 1000— pridobnine vsako leto;

II. volilni kategoriji vsaj po Din 300— ali pa manj nego Din 1000— pridobnine;

III. volilni kategoriji vsaj po Din 75— ali pa manj nego Din 300— pridobnine;

IV. volilni kategoriji manj nego Din 75— pridobnine.

Vsaka teh kategorij voli štiri prave člane in štiri namestnike.

B. Obrtni odsek obsega:

a) podjetja izdelovalnih obrtov, izvzemši ona podjetja, ki so trgovinskosodno registrirana in imajo obnem znake tovarniškega obrata;

b) podjetja gostilničarskih in krečmar-skih obrtov, vštveši prenočevanje tujcev;

c) obrtna podjetja, ki prevzemajo obdelavo ali predelavo premičnih stvari za druge, če niso trgovinskosodno registrirana;

d) pridobitne in gospodarske zadrage, ki vrše kakšno obrtno podjetje gornje vrste, kakor produktivne zadrage, ali imajo po svojih pravilih namen pospeševati obrtno gospodarstvo, kakor delovne zadrage, skladiščne zadrage, surovinske zadrage;

e) druga, ne v kakšen drug oddelek uvrščena obrtna podjetja, zlasti stavbne

obrti, izvoščke, prevoznike po suhem in po vodi in postreške.

Obrtni odsek se voli v štirih volilnih kategorijah, in sicer je treba za aktivno volilno pravico v

I. volilni kategoriji plačevati vsaj Din 75— pridobnine vsako leto;

II. volilni kategoriji vsaj Din 50—, pa manj nego Din 75—;

III. volilni kategoriji vsaj Din 25—, pa manj nego Din 50—;

IV. volilni kategoriji manj nego Din 25—.

Vsaka teh kategorij voli štiri prave člane in štiri namestnike.

C. Industrijski odsek obsega:

a) podjetja izdelovalnih obrtov, ki so trgovinskosodno registrirana in imajo obnem znake tovarniškega obrata;

b) trgovinskosodno registrirana obrtna podjetja, ki prevzemajo obdelavo ali predelavo premičnih stvari za druge (kakor barvarnice, apreturizni zavodi, tiskalne tovarne), dalje tiskarne, če njih obrat ni samo rokodelski;

c) trgovinskosodno registrirana stavbna podjetja;

d) rudnike, plavže, rudarske družbe.

Industrijski odsek se voli v štirih volilnih kategorijah, in sicer je treba za aktivno volilno pravico plačevati v

I. volilni kategoriji vsaj Din 16000— pridobnine vsako leto;

II. volilni kategoriji vsaj Din 1200— pridobnine, pa manj nego Din 16.000—;

III. volilni kategoriji vsaj Din 300— pridobnine, pa manj nego Din 1200—;

IV. volilni kategoriji manj nego Din 300—.

Vaka kategorija voli 4 prave člane in 4 namestnike.

III. Aktivna in pasivna volilna pravica.

§ 3.

1. Aktivno volilno pravico imajo one, vse državljske pravice uživajoče osebe brez razlike spola, ki v zborničnem področju vrše kakšno trgovsko, obrtno, industrijsko ali rudarsko podjetje samostojno ali kot javni družabniki, pri pravnih ali vkupnih osebah, ki vrše kakšno tako podjetje, osebe, ki so kot predsednik ali član vodstva, prokurist ali poslovodja podjetja v to svrhu od podjetja pooblaščen na način kakor to predpisuje zakon za prevzemanje obveznosti, ako

2. se od omenjenih podjetij plačuje pridobninski davek.

Volilna pravica v IV. volilni kategoriji vsakega odseka ni vezana na noben minimalni cenzus, zadošča, da se plačuje sploh kakšen znesek pridobnine.

S pridobninskimi zneski, navedenimi v § 2., je razumeti za pobiranje predpisane zneske državne splošne pridobnine ali državne pridobnine javnemu dajanju računov podvrženih podjetij brez vseh državnih ali samoupravnih doklad.

§ 4.

Kot pravi člani smejo biti izvoljeni oni člani trgovskega, obrtnega in industrijskega stanu, ki so

1. državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in ki so dovršili 30. leto svojega življenja, imajo že najmanj 2 leti aktivno volilno pravico v zborničnem področju ali pogojev za volilnega pooblaščenca, in

2. stalno določajo v zborničnem področju.

Osebe, ki niso državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, in ženske nimajo pasivne volilne pravice, pač pa aktivno, ako izpolnjujejo v § 3. navedene pogoje za njo.

Pasivno volilno pravico imajo volilci le v onem odseku, v katerem imajo aktivno volilno pravico; imajo pa pasivno volilno pravico v vseh kategorijah svojega oddelka.

Niti voliti, niti izvoljeni biti ne morejo oni, glede katerih obstojajo razlogi, ki jih po občinskih volilnih zakonih izključujejo od aktivne in pasivne volilne pravice v občinska zastopstva, kolikor pričujoči volilni red ne določuje drugače.

IV. Izvrševanje volilne pravice.

§ 5.

Vsak volilec voli samo v oni volilni kategoriji, kateri pripada po določilih § 2.

Osebe, ki vrše kakšno podjetje kot javni družabnik ali pa so na podlagi določb zakona ali pravil upravičene za vodstvo in zastopstvo kakšnega podjetja volijo v oni volilni kategoriji, kateri njih podjetje pripada po višini pridobnine. V to svrhu jim izda podjetje pismo pooblastilo, kakor ga predpisuje zakon in pravila za prevzemanje obvez. To pooblastilo prinese pooblaščenec s seboj in ga odda volilni komisiji. Isto velja za podjetja v likvidaciji.

Kdor ima volilno pravico na podlagi več pravnih naslovov, jo more izvršiti samo v enem odseku in eni kategoriji. Takemu volilcu je v teku reklamacijskega roka na voljo, izjaviti se, v katerem odseku in v kateri volilni kategoriji hoče voliti. Ako te izjave ne poda, se uvrsti v ono volilno kategorijo, ki mu pripada najvišje obdačeno, temelj volilni pravici osnavljajoče podjetje; če so davčni zneski ob pripadnosti k več odsekom enaki, je izvršiti uvrstitev po redu oddelkov, v katerem so navedeni v § 2.

Pri obratih, danih v zakup, pristojni volilna pravica zakupniku.

Ako imajo osebe, ki so pod varstvom ali skrbstvom, v samoposesti kakšno podjetje, izvršuje volilno pravico v njih imenu oblastveno prijavljeni poslovodja. Pri podjetjih, ki so v likvidaciji, izvršuje volilno pravico eden izmed za zastopstvo upravičenih likvidatorjev, ki ga drugi za zastopstvo upravičeni likvidatorji za volitev pooblaste v večino glasov. To pooblastilo, podpisano vsaj od večine za zastopstvo upravičenih likvidatorjev, pri čemur se v število od katerega se računa večina, ne v šteje pooblaščenec, je poslani glavni volilni komisiji v teku 14 dni po odredbi volitev.

S podružnicami podjetij, ki imajo glavni zavod zunaj zborničnega področja, se ravna kakor s samostojnimi podjetji. Kadar sta glavni zavod in podružnica v zborničnem okrožju, se za podnogo uvrstitve v kategorije vzame skupni znesek pridobitnega davka. V obeh primerih se izvrši uvrstitev v oni oddelek, kateremu bi pripadal ali kateremu pripada glavni zavod.

Vsaka volilna kategorija voli sama za se njej pripadajoče število pravih članov in namestnikov. Glasovi raznih volilnih kategorij se ne smejo združevati samo v eno volilno kategorijo.

V. Odredba volitev.

§ 6.

Pravi zbornični člani in njih namestniki se volijo v neposredni in tajni volitvi na dobo 5 let. Kadar se med časom ene volilne dobe izprazni kakšno mesto pravega člana, tedaj zbornica za pravega člana pokliče namestnike, in sicer po redu, kakor so zapored dobili največje število glasov v dotični volilni kategoriji. Ob enolikosti glasov odločuje žreb. Namestniki poslušajo samo do prihodnje volilne dobe.

Ako se med časom ene volilne dobe izprazni radi izločitve pravih članov in namestnikov več nego ena tretjina mest kakšnega odseka, je izvršiti dopolnilne volitve. Zbornica more v plenarni seji skleniti, da se nadomestne volitve izvrše za vse izpraznjene zbornične mandate.

Volitve odredi minister trgovine in industrije. Stroške volitev nosi zbornica. O potrebi ali umestnosti dopolnilnih volitev je zbornici ministru staviti predloge.

(Konec sledi.)

Trgovina.

Odkup svilenih kokonov. Ministrstvo trgovine in industrije je sklenilo, da bo letos odkupilo od zasebnih proizvajalcev 15.000 kg svilenih kokonov.

Prevoz konj. Prometno ministrstvo je odobrilo 20%no refakcijo od normalnega tarifa pri prevozu konj, ki so namenjeni za kolonizacijo grške Makedonije in sicer v tranzitu po naši progi Subotica-Djevdjelije. Ta refakcija velja od 20. aprila do 1. septembra 1925 in sicer pod pogojem, da je v transportu najmanj 500 vagonov konj, da gredo pošiljave z direktnim mednarodnim tovornim listom

do Djevdjelije, da je pošiljalec na vseh tovornih listih ena in ista pravna oseba in da z originalnim tovornim listom dokaže, da je šla najmanjša količina 500 vagonov konj po progi Subotica-Djevdjelije. Obenem mora z uradnimi grškimi dokumenti dokazati, da so konji izročeni grškim oblastem v svrhu kolonizacije grške Makedonije.

Mednarodna razstava v Balu. V Balu (Švica) se vrši od 1. julija do 15. septembra t. l. mednarodna razstava notranje plovbe in izkoriščanja hidraulične moči.

Semenj v Aradu. Naše poslanstvo v Bukarešti naznanja, da se bo vršil vzorečni semenj in razstava pohištva v Aradu od 1. do 10. avgusta t. l. Prospekt dobijo zainteresirani v zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Cene v Franciji. Vsled nizkega kurza francoskega franka se v Franciji cene za vse predmete precej dvigujejo. Indeks cen se je tekom meseca junija zvišal od 531 na 555 točk.

Pristojbine za izvorna izpričevala francoskega blaga. — Francoska vlada je odredila, da so izvorna izpričevala za blago v vrednosti izpod 100 zlatih frankov prosta vsakih pristojbin, za izvorna izpričevala o blagu, ki je vredno nad 100 zlatih frankov, pa znaša pristojbina 5 zlatih frankov.

Angleške indeksne številke. Angleški indeks za veletrgovino se je tekom meseca junija t. l. znižal od 173.8 na 169.6 točke, to je za 2.1%. Najbolj so se pocenila živila in meso, za katere je izkazoval indeks v maju še 165, v juniju pa samo 153 točk.

Jugoslovanska naročila v Skodovih tovarnah. Po vesteh iz Plzna so dobile Skodove tovarne te dni od jugoslovenske vlade naročila po vrednosti 12 milijonov dolarjev. Dobava se ima vršiti v teku dveh let. Češkoslovaške železarnice so si zagotovile velik kontingent iz bosanskih rudnikov železne rude, zlasti iz Ljubije.

Kriza v nemških tovarnah lokomotiv. Nemška industrija lokomotiv preživlja občutno krizo. Velika tovarna lokomotiv Hendzel & sin Kassel, ki je večkrat dobavila lokomotive tudi za našo državo, je odpovedala za 1. avgusta delo novi partiji delavcev in sicer celokupno 1500, tako bo dotičnega dne v tej tovarni zaposlenih okoli 3000 delavcev, medtem, ko je zaposlila tovarna pri normalni produkciji nad 9500 delavcev.

Svetovna kriza v premogovni industriji. Iz Londona in Pariza prihajajo poročila, ki pesimistično slikajo položaj premogovne industrije. Stagnacija v produkciji premoga na Angleškem povzroča široko gospodarsko krizo, ki sega v Ameriko. Amerika pazljivo motri gibanje angleških rudarjev, katero gibanje se polagoma razširja tudi na evropski kontingent. Francoski rudarji se ravnokar

pripravljajo k akciji, da preprečijo znižanje rudniških mezd in povišanje delovnika. Nemški rudarji niso pripravljani nadalje trpeti znižanih plač in povišanega urnika. Z veliko napetostjo sledi posvetovanjem 200 delegatov angleških rudarjev v Scarboroughu. Angleška vlada se trudi konflikt med rudarji in lastniki rudnikov poravnati potom nepristranskega sodnika, kateremu naj bi bili prideleni zastopniki rudarjev in rudarskih industrijev. Angleška vlada je še vedno prepričana, da se ji bo posrečilo preprečiti splošno rudarsko stavko, ki bi se eventualno mogla razširiti tudi na evropske rudnike.

Obrt.

Izenačenje obrtnega reda. Komisija, kateri je poverjena naloga, da sestavi predlog zakona o izenačenem obrtnem redu, še ni dovršila zbiranja gradiva. Komisija namerava sprejeti v nov obrtni red vse zakonske odredbe, ki se nanašajo na obrt. Tako bi se namesto posebnih zakonov sprejela v obrtni red določila o odpiranju in zapiranju trgovin, o delovnem času, o zbornicah itd. To utemeljuje komisija s tem, da bi se na ta način sedanjim razmeram primerna določila preje uveljavila, nego bi bilo to spričo počasnega delovanja zakonodajalnih organov mogoče, če se predlože posebni zakoni. V nov obrtni red se namerava sprejeti med drugim tudi še določila o javnih trgovskih revizorjih.

Ali je pravica točenja po tarifni postavki 62. vezana na lokal? Generalna direkcija neposrednih davkov je z razpisom z dne 25. maja 1925, št. 34.750 odločila o tem vprašanju naslednje: Ako se pravica točenja po tarifni postavki 62. po predhodnem odobrenju pristojne finančne kontrole prenese iz enega lokala v drug lokal, za polletje, v katerem se je preselitev izvršila, ni potrebno plačati nove točarske takse po tarifni postavki 62. Seveda ako bi se pravica prenese na večji lokal, za katerega se mora plačevati višja taksa, se za prihodnje polletje uradno odmeri višja taksa, ako bi se pa prenese pravica na manjši lokal, sme pa lastnik take pravice zahtevati, da se mu taksa za prihodnje polletje zniža.

Nov zakon o točenju alkoholnih pijač? Vlada pripravlja nov osnutek zakona o točenju alkoholnih pijač, s katerim se namerava izdatno omejiti produkcijo in prodajo alkohola. Zakonski osnutek odreja med drugim, da producenti alkohola ne smejo zaposlovati oseb izpod 18 let starosti. O svojem podjetju morajo javno polagati račune in svoje bilance objavljati. Od dobička morajo 10% odpredati fondu za pospeševanje treznosti. To velja enako za male žganjarne, kakor za velike tovarne. Kar se tiče prodaje alkoholnih pijač, odreja osnutek, da se od sobote jutraj (od 8. ure) do pondeljka

LISTEK.

Dr. Metod Dolenc.

Valutarne in valorizacijske razmere na Poljskem.

(Nadaljevanje.)

Vladna naredba je predvsem poskrbela za to, da se morejo vsakojake terjatve enotno na valuto v zlatih preračunati. Prinesla je lestvico, ki kaže vrednost zlatih za terjatve v rubljah, avstrijskih kronah, nemških in poljskih markah, to pa za različne dobe od prevrata dalje. Lestvica pa ni gola reprodukcija borznih vrednosti, ampak se še ozira na zmanjšano kupno moč denarja, torej zaostaja glede višine za borznimi cenami.

Ko se je torej vrednost terjatve preračunila z uporabo gori pod I. navedenih smernic, pride še-le valorizacija in sicer redno po odstotkih zneska v zlatih. V naslednjem hočem podati za najbolj praktične primere pojasnila, kako se valorizira po vladni naredbi.

a) Posojila in posojilne hipoteke. Hipotekarno nezavarovane terjatve se zvišajo ali valorizirajo za 10% preračunjene vrednosti, če so nastale pred 1. januarjem 1922. Terjatve, ki so nastale po tem dnevu, se valorizirajo samo, če je dolžnik s plačilom v zamudi. Toda 10 odstotna

valorizacija je le pravilo; če je podan kakšen važen vzrok, posebnost, če izhaja iz volje pogodbenikov nekaj drugega, sme se od danega pravila odstopiti.

Hipoteke deli vladna naredba v dvoje kategorij: 1. take, ki bremene na zemljiščih, dajočih prinos iz najemščine; 2. vse drugo. Pri obeh kategorijah se ravna načeloma s hipotekno in z osebno terjatvijo enako, ali mogoče je, da se osebna terjatve višje valorizirajo kot hipotekna; namen te določbe je varovanje zemljiškega kredita.

Valorizacijsko povišanje hipotekarnih terjatev 1. kategorije je različno po pokrajinah. V bivši Kongresni Poljski znaša n. pr. 25%, v zapadni Galiciji 20%, v vzhodni Galiciji le 15 odstotkov, enako na Poznanskem itd. Do dne 31. decembra 1924 zapadle obresti se pridodajo glavničnemu znesku in se obrestuje vsa glavnica od 1. januarja 1925 dalje po prvotni meri. Dolžnik sme zahtevati odgoditev plačila dospelih terjatev do 1. januarja 1928, toda sodišče sme z ozirom na imovinske razmere dolžnika ali, z ozirom na to, da je prešlo zemljišče v druge roke potom kupa ali menje, takojšnjo plačilo odrediti.

Terjatve druge kategorije se valorizirajo višje kot prve, a zopet različno po pokrajinah. Najmanjši valorizacijski odstavek je 24%, najvišji 50%. Obresti smejo biti le izza časa do 30.

junija 1924, da se pridodajo k glavnici.

b) Hranilni vložki. Tudi tu dela vladna naredba načelne razlike. Kdor je vložil v hranilnico nek znesek po 31. decembru 1922, temu se preračunani vložek po ključu 1 zloty = 1 milijon 800.000 poljskih mark in pri tem ostane dokončno. Hranilni ali depozitni vložki, ki so nastali pred 31. decembrom 1922, in to pri bankah in pri poštni hranilnici, se valorizirajo s 5% povišanjem glavnice, ampak le do glavniskega zneska 125 zlatov, t. j. 225 milijonov poljskih mark. Preko tega zneska ostane pri ključu 1 zlat = 1.800.000 poljskih mark. Vložki, ki so bili vloženi pri hranilnicah ali srotinskih blagajnah pred 31. decembrom 1922, se valorizirajo na zelo zapleten način. Določijo se imovina tistega zavoda na podlagi preračunavanja vložkov in siceršne valorizacije, od kritja se odtegnejo različne postavke, kot n. pr. pokojninski fond, kritje za terjatve, nastale po 31. dec. 1922 in še 40% od preostalega kritja. Kar ostane, porazdeli se primerno na vse vlagatelje, ki so vložili vsote pred 31. decembrom 1921.

Pri vseh hranilnih terjativah velja predpis, da se obresti, ki so zaostale od 30. junija 1924 dalje, ne plačajo; hranilnice tudi niso dolžne do 1. januarja 1926 izplačati vlog, vendar pa morajo za leto 1925 in 1926 plačevati 4 odstotne obresti.

c) Zavarovalne pogodbe. Te se dele na 1. življenjske, 2. rentne, 3. vse druge. Pri življenjskih zavarovanjih razlikuje vladna naredba taka, ki so nastala do konca 1918, dalje taka, ki so nastala v letih 1919 do vključno 1922, slednjič, pozneje sklenjena. Načeloma se povzdigne vrednost zavarovalnine le pri prvih. Tudi tu je izračunanje zelo zapleteno. Naj zadostuje, da gre v načelu ugotovitev in primerjanje premijskih rezerv dne 31. decembra 1918 in presežka aktiv dne 31. decembra 1923, po katerih se — po odbitku pokojninskega zaklada — določi ključ za izračunanje plačil zavoda. Zahteve iz zavarovalnih pogodb, ki so bile sklenjene po 1. 1918, se preračunajo vseskozi po ključu 1 zlat = 1.800.000 poljskih mark, vendar se pri pogodbah izza let 1919 do vključno 1920 prišteje enodstotna bonifikacija vseh v teh letih plačanih premij. Zavarovalni zavod sme izplačati, ki ga zadenejo, odgoditi za čas dveh let od tistega časa, ko se mu preračunjevalni koeficient naznani. Življenjske zavarovalne pogodbe pa smejo zavarovanci, če so se zavarovali pred koncem 1. 1918., ali razdreti ali pustiti v veljavi. Če jih pusté v veljavi, morajo tarifne premije za čas od 31. dec. 1918 dalje doplačati po preračunjeni vsoti v zlatih in trpeti vsa nadaljna plačila itd. Podrobnih določil je še več, a ker nam gre le za pokazanje načel, naj to zadostuje.

zjutraj do 8. ure ne smejo prodati nika-ke alkoholne pijače. Na javnih zborova-njih prepoveduje osnutek vsako prodajo alkohola. Kolodvorske restavracije naj bi sploh ne smele prodajati alkoholnih pijač. Beograjski Interesenti, ki so o tem osnutku zvedeli, so pred kratkim skli-cali konferenco producentov in prodajalcev alkoholnih pijač, na kateri se je izvolil poseben odbor, ki naj izvede ak-cijo proti osnutku. Na čelu tega odbora je predsednik industrijske zbornice g. Bajloni. Odbor bo o osnutku podrobno informiral interesente v vseh pokraj-nah.

Denarstvo.

Veliko pomanjkanje drobiža v ptuj-skem okraju. — V ptujskem okraju že dalje časa občutno primanjkuje drobiža. Novčanice po 5 Din, 1 din in pol Din so skoro izginile iz obtoka, kar jih je pa v obtoku, so pa tako obrabljene, da niso za obtok več sposobne. Tudi pri davčnem uradu vlada tako pomanjkanje drobiža, da urad ne more zamenjati niti do skrajnosti obrabljenih novčanic. Na pritožbo trgovskih krogov iz okraja je Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani naprosila finančno delegacijo v Ljubljani, da dotira davčni urad v Ptuj s tako za-logo drobiža, da bo mogel urad zame-njati vsaj one novčanice, ki za obtok ab-solutno niso več sposobne.

Zvišanje obtoka bankovcev v Italiji. — Za pospeševanje in pomoč trgovine namerava italijanska Narodna banka zvišati obtok bankovcev za 1 milijardo 60 milijonov lir. Finančni krogi izražajo bojazen, da bo to zvišanje povzročilo na-daljni padec lire. — Po statističnih po-datkih so imele italijanske emisijske banke koncem meseca junija t. l. v obtoku za 17.06 milijard lir bankovcev. V prvih šestih mesecih se je obtok znižal za 440 milijonov lir.

Promet.

Gibanje parnikov: Brodarska delniška družba »Oceania« Agencija u Trstu na-znanja: »Mrav« odpotoval 17. t. m. iz Tyne za Šibenik. »Jadera« odpotoval 9. t. m. iz Tyne za Trst. »Zora« odpotoval 18. t. m. iz Reke za Šibenik na progi Las Palmas. »Sava« na Reki. »Kostrena« prispel 16. t. m. v Casablanca, sledil bo v Teneriffu, Las Palmas in Mogador, na povratku pa v Casablanci kreal za Re-ko ali Trst. »Sud« prispel 17. t. m. v Stra-toni, krea za Benetke. »Morava« v Bel-fastu, sledil bo za Barry, kreal bo za Ja-dransko morje. »Vladimir« na progi Grške. »Diamant« prispel 17. t. m. na Su-šak, nadaljeval bo na poti v Reko in Trst, kreali za Grško. — »Oceania«.

Napredki jugoslovanskega brodarstva. Iz letnega poročila »Dobrovačke paroplovidbe«. Živimo v dneh sploš-ne stagnacije in slišimo le pritožbe in godrnjanje. Zato je tembolj razvese-ljivo, če moremo povedati enkrat tu-di kaj o uspehu in napredku. To mo-remo omeniti pri naši trgovski mor-narici. Izborno je organizirana, nje-no moštvo je v resnici med najboljši-mi na vsem svetu, zato ima pa tudi v prekomorski plovidbi znatne uspehe, kljub hudi mednarodni konkurenci. Zlasti pohvalno omenjajo »Dubrovač-ko paroplovidbo«.

Ta vodilna naša prekomorska dru-žba je v preteklem gospodarskem le-tu ponesla jugoslovansko zastavo po vseh morjih in je pomnožila svoje brodovje z lepimi enotami. Med no-vimi nabavami je najznamenitejša ladja »Federiko Glavič«, obenem se-daj največja jugoslovanska trgovska ladja. Nadalje si je družba nabavila potniški parnik »Kumanovo«, za le-vantinsko službo določeni parnik »Solun« in premogovno ladjo »Jak-ljan«. Te nove nabave so bile omogo-čene z zvišanjem osnovnega kapitala za 6.443.000 dinarjev.

Čistega dobička je bilo v pretek-lem gospodarskem letu 14.715.000 dinarjev; 10% so dali v rezervni za-klad, upravni svetniki so dobili 296.000 dinarjev, akcijska dividenda je nesla 300 Din itd. Akcijski kapital je znašal na koncu leta 1924 10 mili-jonov 738.000 Din, rezervni sklad pa 21.600.000 Din. V prometu se naha-jajoče ladje so izkazane v bilanci z 9.495.000 Din, nove gradeče se ladje pa s 14.412.000 Din.

Znižanje prevoznine za pivo. — Pro-metno ministrstvo je izza dne 15. julija t. l. prevoznino za pivo izdatno znižalo. Po novi tarifi znaša prevoznina za 100 km 1060 Din (dosedaj 3100 Din), za 200 km 1820 km (dosedaj 5460 Din) in za 300 km 3250 Din.

Izvoz in uvoz.

Uvoz italijanske moke. — V zadnjih mesecih so dohajale v našo državo pre-cejšnje množine ameriške pšenice, po navadi 200—300 vagonov na teden. To pšenico so mleli naši, hrvatski in de-loma tudi vojvodinski mlinci in imeli vsled tega vsaj nekaj dela. V zadnjem času pa je pričel uvoz ameriške pse-nice pojemati in se je pričelo uvazati ita-lijansko moko, ki je za enkrat še prosta carine. Domači mlinci trpe vsled tega ogromno škodo, ker je italijanska moka vsled nizkega kurza lire cenejša nego domača moka. Precejšen del italijanske moke dohaja k nam pokvarjen, ker se prevaža v pokvarjenih vagonih.

Carina.

Še k novi carinski tarifi. Od ljublan-skega manufakturista smo dobili: K članku pod naslovom »K novi carinski tarifi« v št. 32. »Trgovskega lista« naj mi bo dovoljeno nekaj opazk: Da ne more naša država izhajati brez davkov, je na-ravno, ker ni države, vsaj jaz je ne po-znam, ki ne bi z davki, s taksami, cari-nami, na ta ali drugi način dobivala svo-je dohodke, toda da se morajo iskati do-hodki v previsokih carinskih postavkah, to ni nikjer rečeno. Naš uvoz tekstilnih predmetov predstavlja vrednost približ-no treh milijard; kako naj izhaja pa n. pr. Češka, kateri razun surovega bom-baža ni treba uvazati niti kosa blaga, je druga vprašanje? — Trditve, da bo ostala sedanja tarifa le toliko časa v ve-ljavi, dokler se ne zaključijo trgovske pogodbe, dokazuje jasno, da se ni pri ca-rinski tarifi oziralo na predloge zainte-resirancev in poznavalcev razmer. Več-no kolebanje je pa, po mojem mnenju nezdravo. Trgovec sam mora n. pr. prevzeti blago, na katero znaša carina 40%. Trgovec B. bo to blago dobil, ko se bo carina znižala n. pr. na 20%. Trgovec A. bo imel še dolgo časa v zalogi blago, ki ga je stalo 20 Din + 40% carine, toraj 28 Din, dočim bo imel trgovec B. isto blago za 24 Din. Trgovec A. bo zahteval za blago 31 Din, trgovec B. ga bo pa dal lahko za 28 Din in bo percentuelno več zaslužil. Tako kolebanje ni zdravo niti za trgovino niti za državo samo. Na pri-prosto sukno je znašala carila že po sta-rem 65%, sedaj se je pa še dvignila. Oni, ki so izdelali take postavke, niso pač po-mislili, da mora ubogi delavec ali tudi uradnik plačati pri nakupu treh metrov že 80 Din carine. Namesto da bi se skli-cali zainteresiranci, ki naj bi skupno z zastopniki prizadetih ministrstev določili postavke na podlagi praktičnih izkušenj, se je eksperimentiralo z agiom in ga povečalo od 300 na 500, 800, 1000, 1100 in 1200 ½, tako da je že presegel parite-to, zbog česar se je moral sedaj znižati. Tudi glede upostavitve novih industrij ne smemo biti preoptimistični, ker je

danes to zelo draga in riskantna stvar. Kdo bo kupil danes n. pr. stroj za 500.000 Din? Kje bo najprej vzel denar in kdo mu garantira, da se bo vsota mo-gla obrestovati? Že stara carinska tarifa je predvidevala za posamezne predmete previsoke postavke. Da bi se te še zvišale in to samo z ozirom na predstoječa trgovska pogajanja? Trgovec, ki mora med tem časom uvazevati blago po visoki carini, bo moral potem, ko se bo cari-na znižala, prodajati svoje zaloge z izgub-o, v katero ga bopač prisilila konkurenca. Brez dvoma se mora domača in-dustrija ščititi, ta zaščita pa ne sme biti tako prevelika. Carina na pletenine je znašala že po starem 35% do 40%, sedaj se je povišala, tako na primer pri nogavicah na 70 do 80%, t. j. na en par ženskih nogavic je plačati 6.50 Din ca-rine. Nastane sedaj vprašanje ali naj tr-govci kupujejo že sedaj blago in plačajo visoko carino in naj po sklepu trgovskih pogodb znižajo ceno v lastno izgubo ali naj stornirajo vsa naročila in nakupijo blago šele potem, ko bodo nove trgovske pogodbe že v veljavi? Zeleti je, da bi država sklenila z vsemi sosednimi državami čimprej trgovske pogodbe, zla-sti naj stori to s Češko in Avstrijo, da pridemo tako že vendar do znižanih ta-rif. Naj bi vse kritike, ki so se slišale iz najrazličnejših krogov o novi carinski ta-rifi, podučile merodajne faktorje, da je treba pri izdaji vsakega zakona, tarife in kateregasibodi ukrepa, ki se tiče gospodarskih razmer v državi, vedno prej zaslišati mnenje trgovcev in indu-strijalcev, in naj bi se z eksperimenti nav-zgor in navzdol že enkrat nehalo! —X.

Carinski prejemki v tretji desetini me-seca junija 1925. — Carinarnice v naši kraljevini so v tretji desetini meseca ju-nija 1925. pobrale 49.379.401 Din carine. Največ so pobrale carinarnice v Beogru-du (10.490.319 Din), v Zagrebu (8 mili-jonov 834.140 Din), v Novem Sadu (2.490.234 Din), v Mariboru (2 milijona 346.427 Din), v Ljubljani (2.253.333 Din), v Skoplju (2.261.834 Din) in v Su-botici (2.263.947 Din). Od ostalih cari-narnic v Sloveniji so največ pobrale ca-rinarnice v Gornji Radgoni (130.694 Din), na Jesenicah (450.483 Din) in na Rakeku (407.354 Din). — V mesecu ju-niju t. l. se je pobralo v celoti 148 mili-jonov 736.262 Din, v mesecu maju t. l. 185.760.691 Din in v mesecu aprilu t. l. 164.271.795 Din carine.

Carinjenje kave iz Eritreje. — Pri uvozu kave, ki dohaja v našo državo iz italijanske kolonije Eritreje v Afriki z izvornim izpričevalom tržaške trgovske zbornice, se pobira maksimalna carina, ker v pogodbi z Italijo ni dogovorjeno, da se pobira pogodbeni carina tudi za blago, ki prihaja iz italijanskih kolonij.

Iz naših organizacij.

Trgovski gremij za okolico Maribor opozarja vse trgovce v svoji okolici, ka-teri prodajajo kisovo kislino, da se rav-najo po naredbi, objavljeni v »Trgov-skem listu« dne 30. junija 1925, ki pravi, da se kislina nad 20% močna sme le od-raslim ljudem prodajati in da morajo

bili steklenice z etiketo opremljene, ki nosi tozadevno opozoritev. Take etikete se dobijo pri tvrdki V. Weiksl v Mari-boru. — Načelnik.

Razno.

Novi trgovski minister. — V radikal-no-radičevski vladi je poverjen resort trgovskega ministrstva g. dr. Ivanu Krajaču. G. dr. Krajač je doma iz Senja v hrvatskem Primorju in je sedaj 48 let star. Studiral je v Zagrebu in je po poklicu odvetnik v Jastrebarskem. Dr. Krajač se je od nekdaj posebno zanimal za narodno-gospodarska vprašanja in velja za strokovnjaka v davčnih in valut-nih vprašanjih. Politično je prvotno pri-padal hrvatski zajednici, a v zadnjem času se je odločno naslonil na Radičevo stranko.

Dovršitev pogajanj med našo kralje-vino in Ogrsko. — Pogajanja, ki so se v zadnjem času vršila v Beogradu v svrhu nekaterih prometnih železniških in dru-gih konvencij, so dovršena. Obe delega-ciji so deset konvencij že parafirale. Med temi so najvažnejše: konvencija o izda-janju in vidiranju potnih listin, konven-cija o obmejnih postajah, konvencija o tranzitnem prometu, konvencija o med-sebojni pravici pomoči in konvencija o železniški tarifi. Parafirati se namerava nadalje še: konvencija o zavarovalnih družbah, konvencija o depojih in kon-ven-cija o pokojninah.

Vinski zakon. — V poljedelskem mi-nistrstvu so se dovršila pripravljalna de-la za sestavo vinskega zakona. S tem za-konom se namerava urediti vprašanje pridelovanja in potrošnje vina in vinske trgovine.

Avstrijsko-italijanska pogajanja za odpravo potnih listov. Avstrija se z Nem-čijo pogaja za odpravo vizov, sedaj se vrše pogajanja tudi z italijansko vlado z istim namenom. Zvezno ministrstvo upa, da bodo pogajanja uspešna.

Konkurencija Hamburga Trstu. Naj-večjo konkurencijo Trstu dela Hamburg v sladkorni industriji Češkoslovaške. Glavna središča sladkorne produkcije se nahajajo v severni in srednji Češki. Manj na Moravskem in v ostalih prede-lih Češkoslovaške. Na severu se nahaja pas velikanskih sladkornih tovarov v Ustju, Schönprisenu in Nestomicah, z drugimi tovarnami v mestih: Peček, Ra-kovica, Kostelec, itd. Oba vodilna pasa češke sladkorne produkcije napotujeta svoj izvoz po reki Labi v Hamburg. To pa zato, ker so prevozne tarife znatno nižje nego pri prevozu via Trst. Prevoz-na tarifa za en vagon sladkorja iz kraja Ustje-Nestomice je cenejša za 1.15 šter-lingov po Labi do Hamburga nego po že-leznici do Trsta. Iz praškega rajona je prevoz enega vagona v Hamburg cenejši za 0.15 šterlingov nego v Trst. V tej razliki je razloga, zakaj je Hamburg ta-ko izdaten konkurent Trstu. In dokler ne pridejo italijanski merodajni činite-lji temu v okom in dokler se v Trstu ne spreмени primerno, ali točneje rečeno: ne poenostavi vse pristaniško poslova-nje, bo Hamburg prehitel Trst kljub vsem konkurencam, kajti tudi češki trgo-vec in industrijalec sta — računarja.

Padanje brezposelnosti v Angliji. Iz statističnih podatkov, ki jih je objavilo notranje ministrstvo, je razvidno da je bilo v Angliji 6. julija 1.300.000 brezpo-selnih, t. j. za 3953 manj kakor v tednu 6. julija, ampak za 275.749 več kakor istega dne leta 1924.

Državna borza dela v Mariboru. Od 12. do 18. julija je bilo pri tej borzi pri-javljenih 96 prostih mest, 308 oseb je iskalo službe, v 84 slučajih je borza po-sredovala uspešno in 31 oseb je odpoto-valo; od 1. januarja do 18. julija pa je bilo 3852 prostih mest prijavljenih, 5775 oseb je nskalo službe, v 1613 slučajih je borza posredovala uspešno in 422 oseb je odpotovalo.

Zločinci in obrambna sredstva. Z bo-jaznijo čitamo vsaki dan v časopisih o roparskih napadih, umorih, ravnoprstnih tatvinah itd., ki ogrožajo naše življenje in lastnino ter nam povzročajo dnevno milijonsko škodo in nešteto razburljivih neugodnosti. Razburljivo in nesigurno življenje in vedni strah pred zločinci po-stane lahko usodepolno. Če tudi smo za-varovani proti požaru in vltomu ter ima-mo zavarovalne naprave, še vedno ni-smo dovolj sigurni napram drznim zlo-čincem. Treba nam je torej spoznati tri-ke, navade in prekanjenost zločincev,

upoštevati moramo neštivilno drugih okolnosti, če se hočemo uspešno varovati in braniti pred njimi. Vedeti moramo tudi, kako se je nam ravnavati v slučaju kakega zločina, da v svoji nevednosti na licu mesta ne uničimo ali zabrišemo sledove, ki so važni za preiskavo. Brezštevilni so slučajji, ko smo postali žrtev zločina le vsled svoje prevelike zaupljivosti, neznanja ali nemarnosti. Zategadelj na očitajte javnim organom, če jim ni vedno uspelo dobiti vašo lastnino nazaj. Sloveči kriminalisti priporočajo, da se naj prebivalstvo, kolikor le mogoče v kriminalistični vedi vzgoji. Kako se uspešno zavarujemo in ubranimo vlovov in drugih kaznivih dejanj, daje kriminalno-strokovne nasvete in navodila Ivan Toplikar, višji policijski nadzornik v pokoju, Rimska cesta 9, od pol 11. do 1. ure. popoldne. Tajnost zajamčena.

Ljubljanska borza.

V ponedeljek, 20. julija 1925.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 66.50, bl. 68, zaklj. 68; Loterijska 2% državna renta za vojno škodo bl. 240; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 225, blago 250; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 100, zaklj. 100; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 805, bl. 810; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 105, bl. 130; Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana den. 350, bl. 360; Združene papirnice Vevče, Goricanec in Medvode d. d., Ljubljana den. 100; »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb bl. 45; »Stavbna družba d. d., Ljubljana den. 165, bl. 180; 4% zastavni listi Kranjske dež. banke den. 20; 4% kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20.

Blago: Les; Deske monte, 20 m 25 mm, fco meja bl. 500; remeljni 35/70, 60/60, 80/80, monte, fco meja bl. 580; hrastove vozovne deščice 43 mm 2.65, 53 m 2.85, fco meja den. 1250; bukova drva, 1 m dolž., suha, fco nakladalna postaja 4 vag., den. 19, bl. 19, zaklj. 19. — Zito in poljski pridelki: Pšenca Hardwinter II., fco Postojna trans. bl. 430; pšenica, Bačka, nova, par. Ljubljana bl. 365; pšenica, sremska, nova, par. Ljubljana bl. 360; koroza, slavonska, par. Ljubljana 2 vag., den. 230, bl. 230, zaklj. 230; fižol, ribničan, orig., fco Ljubljana den. 300; laneno seme Ia, fco Ljubljana den. 550; krompir, novi, fco štajerska postaja bl. 85; ječmen, domači, fco Ljubljana den. 200.

Tržna poročila.

Ponovno znižanje cen telečjega mesa v Ljubljani. Z 31. julijem se dogovorno s prodajalci telečine zniža prodajna cena za telečje meso sledeče: teletina I. vrste 20 Din, II. vrste 16 Din kg. Od julija se je znižala cena teletini I. vrste pri kilogramu za 2 Din ter I. vrste za 1 Din. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

Ljubljanski trg. Prošli teden je bil ljubljanski trg, razen sobote, slabo obložen. Podražile so se domače češnje, ker so zadnje, jurčkov pa sploh ni bilo na trg. Prodajal se je še domači fižol prekličar, buče ter kumare. Mesa se je le malo prodalo, živahnejša je bila kupčija s sadjem. Cene teletini se je znižala za 2 Din pri kilogramu. Včeraj so bile na

trgu sledeče cene: Meso (v mesnicah): govedina I. 19, II. 10 (na trgu) I. 18, II. 15, III. 9; teletina I. 20, II. 17; svinjina I. 27.50, II. 23, III. 20; slanina; ribe in salo 27.50, trebušna 24, na debelo 23 do 25, mast 27.50—32, kostruni 15, kozličevina 22. Perutnina: piščanci 12.50 do 22.50, kokoši 25—35, petelini 25—40, raca 20—30, gosi 25—35, domači zajci 12 do 18 Din komad. — Mleko in mlečni izdelki: mleko na dom postavljeno 3, v mlekarnah 2.75, na tegu 2.50 Din liter; čajno maslo 60, maslo 45, sirček 10, med 24 Din kg, jajce 1—1.50. Kruh: beli 7, črni 6, rženi 6 Din. Zelenjava in gobe: ajserca 2—3, endivja 2—3, zgodnje zelje 2—3, kisló 3, ohrovt 5—6, karfijola 20 do 22, kolerabe 3—5, špinača 7—8, paradizniki 7, kumare 3—4.50, buče 3, stročji grah domači 2.50—3, luščeni 20, stročji fižol 2.50—3, čebula 3.50—4, česen 15, krompir novi 1.75—2, repa 1—1.25, korenje, peteršilj in zelenjava za juho 10—12 Din za kg. Sadje: češnje 4—12, jabolka 6—10, hruške 6—14 Din za kg, oranža 1.50—3, limona 0.50—3 Din za komad, breskve 25, marelice 12—18, slive 7, agras 7, reineclaude 14—15 Din za kg, liter črnih jagod 1.75, rdečih 5 Din.

Mariborski trg (dne 18. julija 1925). To pot so kmetje pripeljali 30 s krompirjem, 35 s čebulo in drugo zelenjavo in 25 s sadjem naloženih voz na trg. Kupčija pa se je razvila že rano zjutraj. Tudi to pot je bilo hladno vreme vzrok, da je prišlo 17 slaninarjev na trg in tudi to pot je vreme vplivalo na cene, katere so bile svinjini 25 do 35 Din, slanini 25 do 30 in drobni 20 Din za kg. Domači mesarji pa konkurirajo s cenami med seboj in zato so te zelo različne. Goveje meso se je prodajalo po 10 do 19, telečje 12.50 do 20, svinjsko 17.50, klobase 25 do 35, prekajeno meso 30 do 40, loj 10 do 12 in drob po 7 do 15 Din za kg. Perutnine in drugih domačih živali je bilo okoli 1400 komadov. Cene so bile približno iste kakor pretečeni teden in sicer piščancem 15 do 20, večjim 25 do 60, kokošem 30 do 50, racam in gosim mladim 25 do 30, starim 60 do 100, puranom mladim 30 do 35, starim 60 do 120 Din, kozličem 40 do 80, domačim zajčkom 7 do 40, karnarčkom samecm 100, samicam 35, grlicam 25—35, ščetom (mladim psom) 30 do 40 Din. Zelenjava, sadje in druga živila. Cene krompirju 6—6.50 za mernik (7 in pol kg) oziroma 1.50 do 2 Din za kg, čebuli lanski 5 Din za kg, letošnji 2 do 3, letošnjemu česnu 3 do 5 Din za venec, ohrovtu 1 do 1.50 Din, ohrovtovi repi 0.75 do 1 Din za komad, solati 3 do 5 Din za kg, glavnatí solati 0.50 do 1.50, braziljanski 1 do 2 Din komad, kumaram 0.25 do 3 Din komad, stročjemu grahu 5, stročjim pasuljem 5 do 7 Din kg, luščnemu grahu 7.50 Din za liter. Črešnjam (ki se dobivajo le še tuptam) 8 do 12, jabolkam in hruškam (letošnjim) 8 do 12, slivam ranim 6 do 8, okroglim 6, marelicam 15 do 18, breskvam 18 do 25, ribizlu 12, smokvam 16 do 20, posušenim figam 10 do 16 Din kg, jagodam 8 do 12, borovnicam 2 do 2.50, malinam 6 do 10 Din liter, pomarančam 1 do 3, limonam 0.50 do 1.50 za komad, siru trapistovskemu 32 do 35 kg, sirčku 1 do 8 Din za hlebček, maslu surovemu 40, kahanemu 54 Din kg, karfijoli 3 do 12 Din komad, mleku 2.50 do 3, smetani 11 do 14, maslinemu olju 24 do 26, bučnemu olju 18 do 20, malinovcu 35 Din liter. Cvetlicam različnim 0.50 do 6 oziroma z lonci 15 do 75, palmam z lonci 25 do 100 Din komad. Lončena in lesena roba 0.50

do 1.60 Din komad, lesene vile za seno 15 do 20, grablje 20 do 25, brezove metle 2 do 5 Din komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 15. t. m. so kmetje pripeljali 14 vozov sena in 2 voza slame, v soboto 18. t. m. pa 8 vozov sena in 10 vozov slame na trg. Cene so bile senu 50 do 70, slami pa 25 do 35 za 100 kg oziroma 1.25 do 1.75 Din za snop.

Dunajska blagovna borza 18. julija. Notirale so v šilingih za 100 kg včevši davek na blagovni promet brez carine: pšenica, Manitoba III. 56—56.50, Rosafe 52—53; rž nova, domača 38.75—39.25, madžarska 38.25—39.25; ječmen 33.50 do 34.50; tursčica 32.50—33.50; oves domači 43.50—44.50; La Plata 43—44, severoameriški 44—45; seno 11—12; slama 11—11.50.

Dobava, prodaja.

Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje ponovno pismeno dražbo za dobavo 709 ton rujavega premoga s 4800 kalorijami, 440 m³ suhah bukovich drv in 168 m³ mehkih drv. Dražba bo 30. julija 1925 ob enajstih v pisarni te direkcije. Pogoji so na vpogled in se dobivajo v ekonomnem odseku za 20 Din. Vsak ponudnik mora položiti 5% kavcijo ponudene vrednosti najkasneje do desetih na dan dražbe pri pomožnem uradu te direkcije. Dražbe se more udeležiti le, kdor je vpogledal ali prevzel pogoje.

Dobave. Odelenje za mornarico v Zemunu sprejema do 6. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 5000 jermenov za pantalone. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 29. julija pri intendaturi Timočke divizijske oblasti v Zaječaru glede dobave ovsu in otrobov, dne 30. julija t. l. istotam glede dobave sena in dne 31. julija t. l. istotam glede dobave slame. — Dne 3. avgusta t. l. pri Artilerijski radionici v Ljubljani glede dobave raznega kovinskega materiala (jekla, osovín, pločevine, vijakov, bakrenih zakovic, posteljnih vzmeti itd.) — Dne 4. avgusta t. l. pri Artilerijski radionici v Ljubljani glede dobave nafte in strojnega olja za Diesel-motorje. — Dne 5. avgusta t. l. pri Artilerijski radionici v Ljubljani glede dobave usnja. — Dne 14. avgusta t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 600.000 komadov vreč od jute; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave razne opeke ter glede dobave košar za premog.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Oglašajte v
Trgovskem
listu!

TISKARNA
„MERKUR“

Trg.-ind. d. d.

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica
št. 13

Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah

Lastna knjigovoznica

Telefon št. 552
Račun pri poš. ček. zavodu
št. 13.108

Kupujte samo pri
JOSIP PETELINC-U
LJUBLJANA
otroške majice, damske nogavice, kopalne hlače, kravate, neramnice, galanterijo, dišča mila, palice, nahrblinike,
najnižja cena na veliko in malo
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome

za nealkoholne pijače vsch vrst

Koncentrirani sadni eteri

ze aromatiziranje kandi-
dilov in sladčič

PRAVI MALINOVEC

Sadni grog (Punsch)

= Limonov sok =

prilporeča:

Srečko Potnik in drug
Ljubljana, Metelkova ul 13

!! Zahtevajte cenike !!

Veletrgovina

kolonijalne in
špicerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga

svže pražene
kave, mletih dišav
in rudniške vode

Točna

in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

Kolesa in šivalne
stroje kupujte edino le pri
Josip Petelinc-u

znamke

Gritzner, Phoenix in Adler
ter posamezne dele za kolesa in
stroje, pneumatike, igle Lamerr.
Ljubljana, blizu Prešernovega
spomenika. Pouk v vezenju je
brezplačen.

Na veliko! Na malo!

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj
STOEWER RECORD

Vrhunec inomehanike.

Zastavstvo:

Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/I.

Originalne potrebščine za Opalograph (Fixat, Preservat).

Dobrovoljačka banka d. d. v Zagrebu, podružnica Ljubljana

AFILIRANI ZAVOD: Banke čehoslovaških legij v Pragi z njenimi 21 podružnicami v Čehoslovaški ter delniško glavnico od Kč 70.000.000.— ter rezerv. fondom od Kč 30.000.000.— ter vlogami nad Kč 800.000.000.—
Popolno vplačana delniška glavnica Din 5.000.000.—. Rezerve Din 750.000.—. — Brzjavni: „DOBROBANKA“, Ljubljana. — Telefona: 5 in 720.
Prevzema vloge na hranilne knjižice in na tekoče račune ter jih obrestuje kar najugodnejše. — Obavlja vse bančne posle najkulantnejše.